

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

JD-PK-010	Allhankelaboritest tellitavad uuringud	Lk 1 (6)
Versioon 7		Kinnitatud patoloogiakeskuse juhtkonna otsusega (14.05.2025)
Muutja Kristina Kõots, kvaliteedispetsialist		

Allhankelaboritest tellitavad uuringud

1. Allhankelaborist tellitavad uuringud

Allhankelaborist tellitavad uuringud, on uuringud, mida ei ole „Patoloogiakeskuse uuringute nimistus“, **KD-PK-003-04**, kuid nende olemasolust sõltub patsiendi uuringu lõpptulemus. Patoloogiakeskuse allhankelaborid peavad vastama allhankenõuetele, mis on kajastatud *Patoloogiakeskuse käsiraamatus*, **QD-PK-012** peatükis “Allhankelabori valimine ja hindamine” ja hiljem hankelepingutes.

Juhul kui arst soovib oma hüpoteesi kinnitada kindla allhankelabori uuringuga, edastab ta vastava tellimusega saatekirja ja vajadusel proovimaterjali patoloogiakeskusele. Saatekirjale peab olema märgitud Allhankelabori nimetus, kust soovitakse uuringut tellida või täidetud antud allhankelaborist tellitava uuringu saatekiri.

Allhankelaborist uuringu tellimisel lähtub tellija allhankelabori poolt kehtestatud nõuetest uuringumaterjali võtmisele, fikseerimisele, saatekirjale ja transpordile. Need on leitavad iga allhankelabori kodulehelt või vajaliku info puudumisel saab konsulteerida uuringut teostava arstiga.

Uuringumaterjali transportimiseks on soovitatav kasutada formaliini-, mõranemis- ja lekkekindlat proovinõud, mis on märgistatud patsiendi andmetega (nimekleepsuga). Lähtuvalt soovitud uuringust ja allhankelaborist saadud juhiste tuleb materjal fikseerida fiksaatoris, saata fikseerimata, preparaadiklaasile lõigatud lõiguga või parafiinlõikudena.

Uuringumaterjali transpordil peab olema tagatud materjali kõlblikkus uuringuteks ja ohutus nii proovimaterjali viijale kui ka ümbritsevale keskkonnale. Saatekirja ei transpordita andmekaitse nõudeid silmas pidades lahtiselt, vaid paigutatakse kileümbrisesse ja koos proovinõuga transpordikasti.

Allhankelaborisse saadetava histoloogilise/tsütoloogilise uuringumaterjali transport toimub läbi patoloogiakeskuse, välja arvatud juhul, kui on vaja kiiresti toimetada osakonnast fikseerimata/fikseeritud uuringumaterjal allhankelaborisse. Näiteks immunofluoresents (IF) uuring nahabioptaadist, hematopatoloogiline uuring lümfisõlmest, lihasbiopsiad. Sellisel juhul

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

JD-PK-010	Allhankelaboritest tellitavad uuringud	Lk 2 (6)
Version 7		Kinnitatud patoloogiakeskuse juhtkonna otsusega (14.05.2025)
Muutja Kristina Kõots, kvaliteedispetsialist		

saadetakse saatekirja koopia või tehakse elektroonne tellimus patoloogiakeskusesse, kus see registreeritakse AS Ida-Tallinna Keskhaigla (edaspidi Haigla) infosüsteemi (*eHealth*) ja hiljem lisatakse allhankelaborist saabunud uuringu vastus.

Patoloogiakeskuse arstid tellivad SA Tartu Ülikooli Kliinikumi patoloogiakeskusest ja SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla patoloogiakeskusest neid immunohistokeemilisi uuringuid ning SA Tartu Ülikooli Kliinikumi geneetika ja personaalmeditsiini kliinikust molekulaargeneetilisi uuringuid, mida oma labor ei teosta. Lisaks tellitakse SA Tartu Ülikooli Kliinikumi patoloogiakeskusest ja SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla patoloogiakeskusest neid histokeemilisi erivärvinguid, mida meil endal ei ole mõttekas väikse mahu tõttu ise kohapeal teostada. Tellimise aluseks on allhankelaborite kodulehtedel üleval olev saatekiri või allhankelabori poolt edastatud uuringute nimekiri. Juhul, kui uuring või osa uuringust on teostatud teises asutuses, siis esitavad patoloogiakeskuse arstid vastava informatsiooni ka uuringu vastuses vastava märkega, nt „immunohistokeemiline töötlus teostatud TÜKis“ või „uuring vastatud allhankelaboris TÜK/PERH töötaja (ees- ja perekonnanimi, ametikoht) poolt“. Vastuses jäävad eristatavaks oma laboris teostatud uuringu osad ning allhankelaboris teostatud uuringu osad. SA Tartu Ülikooli Kliinikumi geneetika ja personaalmeditsiini kliinikus teostatud ja patoloogiakeskuse vahendusel tellitud molekulaargeneetiliste uuringute vastused sisestab haigla infosüsteemi patoloogiakeskuse sekretär.

Uuringumaterjali saatmiseks **Tartu Ülikooli Kliinikumi (TÜK)** ja **Põhja-Eesti Regionaalhaigla (PERH)** laboritesse (E-R) peavad proovinõud uuringumaterjaliga olema kesklabori preanalüütika osakonnas tööpäeval kell 10.30. Hiljem võetud ja kohest kohaletoimetamist nõudev uuringumaterjali transport tuleb tellida Ravi tn dispetšeri kaudu (tel. 6207015).

Parafiinplokkide ja preparaadiklaaside saatmisega teistesse asutustesse ja konsultatsiooniks teistesse patoloogia laboritesse tegeleb patoloogiakeskuse sekretär.

2. Vahendatav allhanke (patoloogiakeskus on vahendaja rollis)

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

JD-PK-010	Allhankelaboritest tellitavad uuringud	Lk 3 (6)
Version 7		Kinnitatud patoloogiakeskuse juhtkonna otsusega (14.05.2025)
Muutja Kristina Kõots, kvaliteedispetsialist		

Vahendatavaid analüüse teostatakse laborites, mis ei pruugi vastata patoloogiakeskuse allhankelabori nõuetele. Vahendatavad analüüse teostatakse raviarsti soovil ning need uuringud ei kuulu patoloogiakeskuse diagnostilise protsessi.

Molekulaargeneetilist uuringut Mammaprint teostab/vahendab firma Antegenes. Juhul, kui uuringust jääb koematerjali parafiinplokki alles, saadetakse see tagasi patoloogiakeskusesse. Tihe koostöö on raviarsti ja patoloogi vahel. Tellimuse algatab raviarst (onkoloog), kes täidab kõik vajalikud saatekirjad ja edastab patoloogiakeskuse sekretäri e-mailile. Patoloogiakeskus vastutab vajaliku kude sisaldava parafiinploki või adekvaatse koelõiguga preparaadiklaaside pakendamise ja saatmise eest. Transpordi organiseerib patoloogiakeskuse sekretär. Uuringu tellimisel infosüsteemis peab valima uuringu registreerimiskoodiks PT-070 Lisauuringud allhankelaborist.

3. Patoloogiakeskuse allhankena teostatud uuringute vastuste sisestamine

3.1. Allhankelaboritest tellitud uuringute tulemused

Uuringu eest vastutav patoloog kajastab uuringu vastuses, millised uuringud olid tellitud allhankena, vastavalt juhendile “*Histoloogilise uuringu teostamine patoloogiakeskuse arstile*”, **KD-PK-001-20**. Uuringu vastust kinnitab allhanke uuringut tellinud ja uuringut teostanud patoloog.

3.2. Vahendatav allhankelabori uuringu vastuse sisestamine

Mammaprint uuringu vastust sisestab haigla infosüsteemi eHealth patoloogiakeskuse sekretär. Sekretär lisab Antegenesest tellitud uuringute puhul vastusele järgmist:

- Info et uuring on teostatud allhankelaboris,
- Uuringu teostaja nime (Agendia NV),
- Uuringu vahendaja nime (Antegenes OÜ),
- uuringu nimetust (Mammaprint).
- ploki uuringunumbrit, millest antud uuring teostati,
- Uuringu teostamise kuupäev.

Seejärel sisestab sekretär infosüsteemi uuringu tulemuse kokkuvõtte. Diagnoosiks lisab “morfoloogiline kirjeldus”. Arst teostajaks valitakse allhankelabori vastusel oleva arsti nimi. Uuringu vastust kinnitab patoloogiakeskuse sekretär.

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

JD-PK-010	Allhankelaboritest tellitavad uuringud	Lk 4 (6)
Version 7		Kinnitatud patoloogiakeskuse juhtkonna otsusega (14.05.2025)
Muutja Kristina Kõõts, kvaliteedispetzialist		

Allhankelabor	Tellitava uuringu nimetus	Uuritav materjal	Tellija	Märkus
SA Tartu Ülikooli Kliinikumi Patoloogiateenistus	Immunohisto-keemilised uuringud	Parafiinplokk	Patoloogiakeskuse arst	Labori poolt koostatud saatekiri
	Histokeemilised erivärvingud	Parafiinplokk	Patoloogiakeskuse arst	Labori poolt koostatud saatekiri
SA Tartu Ülikooli Kliinikum	Lihاسبiopsia uuringud	Lihاسبioptaat	Haigla raviarst	Koematerjalid fikseerimine ja pakendamine toimub patoloogiakeskuses
	Trepaanbiopsia uuring	Trepaanbiopsia	Haigla raviarst	Saatekirja koopia patoloogiakeskusesse Kontakt: Ain Rähni tel.731 9321
	Somaatilised muutused tuumorikoest (NGS, FFPE) Mutatsioonid DNast	Fikseeritud koelõigud: 6–10 värskelt lõigatud 10 µm paksust koelõiku, neist 2–3 lõiku ühes 1,5 ml katsutis	Onkoloog, patoloogiakeskuse arst	Saatekiri Geneetika ja personaalmeditsiini kliiniku kodulehelt
	B-lümfotsüütide klonalsuse määramine	Fikseeritud koelõigud: 6–10 värskelt lõigatud 10 µm paksust koelõiku, neist 2–3 lõiku ühes 1,5 ml katsutis	Patoloogiakeskuse arst	
	T-lümfotsüütide klonalsuse määramine			
Põhja-Eesti Regionaalhaigla Patoloogiakeskus	Histoloogiline uuring nahabiopstaadist	Naha biopstaat	Raviarst	Raviarst soovib nahapatoloogia diagnostikale spetsialiseerunud patoloog Triin Ermi hinnangut
	Immunofluoresents (IF) uuring			
	Immunohisto-keemiline uuring	Parafiinplokk	Patoloogiakeskuse arst	Saatekiri PERHi kodulehel

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

JD-PK-010	Allhankelaboritest tellitavad uuringud	Lk 5 (6)
Version 7		Kinnitatud patoloogiakeskuse juhtkonna otsusega (14.05.2025)
Muutja Kristina Kõots, kvaliteedispetsialist		

Põhja-Eesti Regionaalhaigla	Voolutsütomeetri- lised uuringud	Histoloogiline ja tsütoloogiline materjal	Patoloogia- keskuse arst, Haigla raviarst	Saatekiri PERHi kodulehel
Vahendatav allhankelabor	Tellitava uuringu nimetus	Uuritav materjal	Telliija	Märkus
Antegenes	Molekulaargeneeti- lised uuringud (Mammaprint)	Parafiiinplokk	Onkoloog	Elektroonne saatekiri.

*täpsema info on leitav iga uuringut teostava asutuse kodulehelt

1. Dokumendi läbivaatus

Kuupäev/version	Kirjeldus	Koostas/muutis
05.03.2025/6	Dokumendi päises kustutatud koostaja Martti Voogla, kvaliteedikoordineerija. Ühendlabori kliinilise geneetika keskuse nimetus asendatud Geneetika ja personaalmeditsiini kliinikuga. Kustutatud vase värving Agendia NV asendatud Antegenes. Korrigeeritud allhankelaborite tabelit	Kristi Laht
12.05.2025/7	Dokumendi versioon on muutunud. Uus versioon on 7. Dokument on jagatud kolmeks peatükiks. Allhankelaborid on jagatud kaheks: allhankelabori uuringud, mille tulemust on kasutatud patoloogiakeskuse arsti diagnostilises töös ning vahendatav allhange, kus patoloogiakeskus esindab vaid vahendaja rolli, raviarsti ja allhankelabori vahel. Lisatud on mõisted, mis on allhankelabori uuring ja mis on vahendatava allhankelabori uuring. Samuti on viidatud allhankelabori nõuetele ja lisatud kolmas peatükk, mis kirjeldab vastuste sisestamise protsessi.	Kristina Kõots

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

JD-PK-010	Allhankelaboritest tellitavad uuringud	Lk 6 (6)
Versioon 7		Kinnitatud patoloogiakeskuse juhtkonna otsusega (14.05.2025)
Muutja Kristina Kõöts, kvaliteedispetsialist		